

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 15Csp/190/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121207166
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Slobodníková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:7121207166.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ivetou Slobodníkovou v spore žalobkyne: I., bytom T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o zaplatenie 450,- EUR s príslušenstvom

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 450,- EUR do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobkyni p r i z n á v a proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou na Okresný súd Košice I dňa 7. 9. 2021 domáhala proti žalovanému zaplatenia sumy 450,- EUR do 15 dní od právoplatnosti platobného rozkazu a náhrady trov konania. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že dňa 21. 12. 2012 žalovaný ako veriteľ poskytol žalobkyni ako spotrebiteľke na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500017876 spotrebiteľský úver. Žalovaný sa podaným návrhom na Stálom arbitrážnom súde, Krížna 56, Bratislava domáhal, aby súd zaviazal žalobkyňu na zaplatenie sumy predstavujúcej údajný dlh žalobkyne z predmetnej zmluvy o úvere. Na podklade návrhu žalovaného rozhodcovský súd dňa 22. 11. 2016 vydal rozhodcovský rozsudok pod č. 37/01/16. Dňa 27. 2. 2017 žalobkyňa podala proti predmetnému rozhodcovskému rozsudku žalobu o jeho zrušenie, pričom o uvedenej žalobe prebiehalo konanie pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 35Csr/1/2017. Týmto rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 1. 11. 2018, došlo k právoplatnému zrušeniu predmetného rozhodcovského rozsudku, nakoľko súd deklaroval, že vydaním rozhodcovského rozsudku došlo k porušeniu práv spotrebiteľa. Vzhľadom na tieto skutočnosti vznikol žalobkyni ako spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého sa podanou žalobou domáha. Sumu finančného zadosťučinenia vo výške 450,- EUR považuje žalobkyňa za nanajvyš primeranú s prihliadnutím na to, že na podklade rozhodcovského rozsudku sa žalovaný snažil od spotrebiteľa vymôcť podstatne vyššiu sumu, pozostávajúcu z údajnej istiny vo výške 1 044,81 EUR a príslušenstvo pozostávajúce zo zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania, nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky a trov rozhodcovského konania.

2. Žalobkyňa k žalobe pripojila rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 13. 9. 2018 č. k. 35Csr/1/2017-109.

3. Okresný súd Košice I vydal dňa 27. 9. 2021 č. k. 15Csp/190/2021-29 platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný dňa 5. 10. 2021 odpor, v ktorom vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Žalobkyni nebránila žiadna prekážka v uplatňovaní tvrdeného nároku už v žalobe podanej na súd v roku 2017 (žaloba podaná v konaní 35Csr/1/2017, ktoré začalo 27. 2. 2017), eventuálne v priebehu daných konaní. Teda v žalobe uplatnené právo sa „mohlo“ vykonať po prvý raz už 27. 2. 2017. Premlčacia doba

preto začala plynúť už vtedy a uplynula najneskôr tri roky po podaní uvedenej žaloby (t. j. 27. 2. 2020), teda skôr ako došlo k podaniu žaloby na súd v tomto konaní. Ďalej žalovaný namietal, že žalobkyňa v podanej žalobe neoznačila, aké porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa je základom, od ktorého odvodzuje základ tvrdeného nároku. Podaná žaloba nie je dôvodná čo do základu tvrdeného nároku. Hoci finančné zadostučinenie je nárokom nemajetkovej povahy a pri určovaní jeho výšky je možné prihliadať len na skutočnosti, ktoré majú takýto charakter, žalobkyňa takéto skutočnosti v podanej žalobe ani neoznačila ani nepreukázala.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 20. 10. 2021 k odporu žalovaného uviedla, že úspešne sa domohla ochrany svojich práv zo strany súdu, keď došlo k zrušeniu rozhodcovského rozsudku, ktorým bol veriteľovi priznaný nárok na plnenie aj napriek predchádzajúcim porušeniam práv spotrebiteľa. Preto je legitímne zo strany spotrebiteľa požadovať od žalovaného primerané finančné zadostučinenie v sume 450,- EUR, ktoré tvorí len časť nárokov priznaných rozhodcovským rozsudkom. V pôvodnom konaní bolo jasne a zreteľne sudom deklarované porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľa a preto súd jej žalobe vyhovel. Žalobkyňa aktívne konala, nakoľko sa žalovaný snažil vymôcť od spotrebiteľa plnenie, ktoré mu podľa spotrebiteľského práva nepatrilo, čo viedlo k vzniku súdneho konania v ktorom bolo porušenie spotrebiteľovho práva deklarované. Žalovaný mohol vzniku súdneho sporu zabrániť napríklad snahou o uzatvorenie zmiery, mimosúdne a pod., čím by k vzniku podmienky „úspešného uplatnenia práva“ na súde nedošlo, pričom tak po celý čas konania neurobil. Žalobkyňa ďalej poukázala na niektoré rozhodnutia súdov, ktoré potvrdzujú argumentáciu žalobkyne, napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 1. 2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. 6. 2019 sp. zn. 3Co/56/2019, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. 3. 2015 č. k. 12Co/127/2013-105. Čo sa týka uplatnenej námietky premlčania, žalovaný v námietke premlčania neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, na základe čoho je možné nepochybné dospieť k záveru, že v prejednávacom prípade malo dôjsť k podaniu žaloby po uplynutí premlčacej doby. Žalovaný nielenže námietku premlčania neodôvodnil, ale ani ju nepodložil relevantnými dôkazmi, pričom dôkazné bremeno spočíva na jeho strane (napr. rozhodnutie NS SR 4Obo/145/2007, rozhodnutie NS SR 7Cdo/353/2014 a ďalšie). Žalovaný vychádza z nesprávneho dátumu začiatku plynutia premlčacej doby. Vzhľadom na to, že žalovaný predmetnú námietku premlčania riadne ne kvalifikoval a nekonkretizoval, možno sa len domnievať, že začiatok plynutia premlčacej doby viaže na dátum podania žaloby o zrušení rozhodcovského rozsudku v konaní vedenom pod sp. zn. 35Csr/1/2017, teda na deň 27. 2. 2017. Žalovaný však opomenul podstatnú skutočnosť, že rozhodnutie o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktorým sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, nadobudlo právne účinky až dátumom jeho právoplatnosti, a to dňom 1. 11. 2018. V zmysle stanovených podmienok uvedených v § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. sa na vznik práva na primerané finančné zadostučinenie explicitne vyžaduje úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, ktoré predchádza vzniku práva na primerané finančné zadostučinenie (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/56/2019 zo dňa 11. 6. 2019). Vzhľadom na to, že k podaniu žaloby na súde došlo dňa 6. 9. 2021, teda pred uplynutím premlčacej doby, ktorá ešte ani toho času nemohla uplynúť, žaloba žalobkyne bola podaná včas a nárok žalobkyne nie je premlčaný.

5. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 13. 9. 2018 č. k. 35Csr/1/2017-109 rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov ZZPO, so sídlom Krížna 56, Bratislava vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní vedenom pod sp. zn. 37/01/16 zo dňa 22. 11. 2016 zrušil. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 3. 1. 2019. Podľa odôvodnenia rozsudku, obsah zmluvného dojednania v rozhodcovskej zmluve, v zmysle ktorého spory budú riešené pred rozhodcovským súdom alebo v súdnom konaní na základe výberu žalobcu, je možné vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ku ktorému záveru sa už opakovane vyjadrovali súdy aj v iných konaniach (napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/13/2013). Takáto podmienka je spôsobilá vyvolať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, keď od spotrebiteľa fakticky vyžaduje, aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu. Na neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky nič nemení ani to, že umožňuje alternatívnu voľbu, nakoľko táto voľba prislúcha iba žalujúcemu a nie je možné ju zmeniť. Ak sa spotrebiteľ ocitne v pozícii dlžníka, niet rozumného predpokladu, že on bude tou žalujúcou stranou. Spôsob, akým žalobkyne vstúpili do zmluvného vzťahu so žalovaným na základe nekalej obchodnej praktiky žalovaného vylučuje akékoľvek individuálne zmluvné dojednanie o podstatných náležitostiach, či už zmluvy spotrebiteľskej alebo zmluvy rozhodcovskej a jednoznačne možno konštatovať, že takáto rozhodcovská zmluva individuálne dojednaná nebola, bola spotrebiteľovi len podsunutá v rámci radu ďalších listinných dokumentov. Rozhodcovská zmluva nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom,

rozsudok na základe nej vydaný bolo potrebné preto zrušiť (§ 45 ods. 1 písm. e/ zákona č. 335/2014 Z. z.).

6. Súd právne posúdil vec nasledovne:

7. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere dňa 21. 11. 2012 osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

8. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

9. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

10. Vo vzťahu k ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nestanovuje žiadne kritériá na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku, avšak uplatneniu tohto práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť automaticky a kedykoľvek. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v poslednej vete ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne na to, aby žalobkyňa mohla byť priznané právo na primerané finančné zadosťučinenie. Týmto podmienkami sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa a domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia od subjektu, ktorý za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti spotrebiteľa zodpovedá. Pokiaľ ide o prvý z predpokladov na uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, je zrejmé, že žalobkyňa bola úspešná pri bránení sa svojich spotrebiteľských práv voči žalovanému v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 35Csr/1/2017 o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Splnený bol aj druhý zákonný predpoklad, a to domáhanie sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia od subjektu, ktorý za porušenie spotrebiteľských práv zodpovedá. V súvislosti s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia je nutné podotknúť, že zákon o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privodená (reálne spôsobená) ujma, ale postačuje, ak porušenie práv alebo povinností spotrebiteľa ustanovených predpismi na ochranu spotrebiteľa bolo spôsobilé takúto ujmu spotrebiteľovi privodiť. V danom prípade žalovaný, hoci si bol vedomý nezákonnosti úverovej zmluvy sa aj tak domáhal od žalobkyne plnenia. Slovenský arbitrážny súd zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, Krížna 56, Bratislava rozhodol o povinnosti žalobkyne zaplatiť žalovanému spoločne so žalovaným v 2. rade B. a žalovanou v 3. rade X. spoločne a nerozdielne sumu 1 044,81 EUR, zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % denne a úroky z omeškania, náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky, trovy rozhodcovského konania vo výške poplatku za rozhodcovské konanie a trovy právneho zastúpenia. Napriek svojmu postaveniu slabšej zmluvnej strany sa žalobkyňa rozhodla brániť svoje práva proti nepochybne právne a finančne silnejšiemu protivníkovi v súdnom spore. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu, čo však neznamená svojvoľu pri jej určovaní, pretože pri jej stanovení, t. j. pri stanovení jej primeranosti je nutné zohľadniť rôzne kritériá, a to intenzitu zásahu do spotrebiteľských práv, časové trvanie závadného konania dodávateľa, jeho satisfakčnú, sankčnú a preventívnu funkciu. Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd zohľadnil, že žalobkyňa sa v pôvodnom konaní voči žalovanému domohla zrušenia rozhodcovského rozsudku 37/01/16, nedomáhala sa voči žalovanému finančného plnenia vo výške 1 044,81 EUR s príslušenstvom, ako aj to, že doposiaľ súdmi opakovane judikované porušenie spotrebiteľských práv žalovaným v obdobných prípadoch nemalo na žalovaného preventívny ani prevýchovný účinok, keďže žalovaný aj napriek svojej vedomosti o týchto záveroch súdov vo veci ním používaných neprijateľných zmluvných podmienok v zmluvných spotrebiteľsko-dodávateľských vzťahoch nerešpektujúc ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka naďalej tieto neprijateľné podmienky uplatňuje a obhajuje. V tomto smere nie je úlohou súdu bezhlavá ochrana za akýchkoľvek okolností, ale jeho úlohou je aj prevýchovné a preventívne pôsobenie nielen

na dodávateľov, ale aj na spotrebiteľov, a to v zmysle pravidla „práva patria len bdelym“, čo však neznamená, aby nezákonný prístup dodávateľa mohol a mal byť pripočítaný na ľarchu neobozretnosti spotrebiteľa, prípadne že touto neobozretnosťou spotrebiteľa by mal byť ospravedlnený, pretože ako to konštatoval Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí vydanom vo veci 5Cdo/61/2015, tento princíp v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Vo veci vedenej pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 35Csr/1/2017 sa žalobkyňa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ako aj zrušenia rozsudku Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov. Uvedené priamo vyplýva z rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 13. 9. 2018 č. k. 35Csr/1/2017-109, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3. 1. 2019. Skončením konania na tunajšom súde vo veci vedenej pod sp. zn. 35Csr/1/2017 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností umožňujúcich žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadostučinenie. Žalobkyňa taktiež s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 35Csr/1/2017, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby a neprijateľnosť zmluvnej podmienky, bola dlhodobo bezdôvodne vystavená psychickému vypätiu, stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia konania, pričom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý do zmluvy naformuloval neprijateľné zmluvné podmienky.

11. Za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je treba považovať finančné zadostučinenie vo výške 450,- EUR, ktoré si žalobkyňa podanou žalobou uplatnila. Takto priznané finančné zadostučinenie, keďže na podklade rozhodcovského rozsudku sa žalovaný snažil od spotrebiteľa vymôcť vyššiu sumu pozostávajúcu z istiny vo výške 1 044,81 EUR s príslušenstvom pozostávajúcím zo zmluvnej pokuty, úrokov z omeškania, nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky a trov rozhodcovského konania, je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorej hrozila konaním žalovaného a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní úverovej zmluvy závadne konal.

12. Žalovaný uplatnil námietku premlčania práva uplatneného žalobou. K uplatneniu práva na primerané finančné zadostučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek, toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov potom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

13. Rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 35Csr/1/2017 nadobudol právoplatnosť dňa 3. 1. 2017 a žaloba bola podaná na súde dňa 7. 9. 2021, teda v rámci plynutia trojročnej premlčacej doby (§ 100, § 101 Občianskeho zákonníka) a nárok žalobkyne nie je premlčaný.

14. Zhrnúc uvedené súd priznal žalobkyni finančné zadostučinenie vo výške 450,- EUR, ktoré považuje za primerané.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

16. O výške nároku na náhradu trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku m o Ź n o podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice I písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, m ô Ź e

žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.